

ПРЕДЛОГ

На основу члана 2. став 2. Закона о издавању доплатне поштанске марке („Службени гласник РС”, број 61/05) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ О ИЗДАВАЊУ ДОПЛАТНЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ „ИЗГРАДЊА СПОМЕН-ХРАМА СВЕТОГ САВЕ”

Члан 1.

На поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, осим на пошиљке новина и часописа, плаћа се доплатна поштанска марка „Изградња Спомен-храма Светог Саве” од 11. октобра до 11. децембра 2021. године.

Марка из става 1. овог члана издаје се у тиражу од 7.600.000 комада, у апоену у висини од 10 динара.

Члан 2.

Средства од продате доплатне поштанске марке из члана 1. ове уредбе, ЈП „Пошта Србије”, Београд уплаћује седмодневно на рачун прописан за уплату средстава остварених продајом доплатне поштанске марке „Изградња Спомен-храма Светог Саве”.

Средства из става 1. овог члана намењују се Светом архијерејском синоду Српске православне цркве за финансирање унутрашњег техничко-технолошког опремања Спомен-храма Светог Саве, а користиће се према програму који доноси корисник тих средстава, на који сагласност даје Влада.

Члан 3.

Начин издавања доплатне поштанске марке регулише се уговором између корисника доплатне поштанске марке и предузећа које обавља послове продаје доплатне поштанске марке у складу са законом.

Члан 4.

Ова уредба ступа на наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:
У Београду, 2021. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у члану 2. став 2. Закона о издавању доплатне поштанске марке („Службени гласник РС”, број 61/05), којим је прописано да ближу намену, корисника, начин издавања, тираж, висину апоена и временски период издавања доплатне марке утврђује Влада, и члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. закон).

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Спомен-храм Светог Саве подигнут је на месту где су пре пет векова спаљене мошти Светог Саве, првог српског архиепископа, утемељивача аутокефалне српске православне цркве и првог просветитеља чије је свеукупно дело и лик од непроцењивог значаја у историји српске државе и српског народа.

Растко Немањић је рођен 1169. године као најмлађи син великог српског жупана Стефана Немање и његове супруге Ане. Заједно са старијом браћом, Стефаном и Вуканом, на двору у Расу, добио је изванредно образовање. Од ране младости показивао је љубав према књизи и тежио је духовном животу, због чега је побегао у Свету Гору. У осамнастој години живота је примио монашки чин и добио монашко име Сава. На Светој Гори је заједно са својим оцем, који се замонашио и придружио му се као монах Симеон у манастиру Ватопеду, обновио напуштени манастир Хиландар, који је византијски цар Алексије III предао Србима у власништво. Манастир Хиландар је све до XVIII века био највећа српска школа и расадник наше духовности, просвете и културе.

Након четрнаест година Сава се вратио у Србију са моштима Светог Симеона Мироточивог и положио их је у манастиру Студеници, очевој задужбини. Сава је тада имао чин архимандрита. У Србији је мирио своју браћу Стефана и Вукана који су се завадили око власти. Потом је радио на црквеном и културном просвећивању српског народа, говорио им о хришћанском моралу, љубави и милосрђу, радио на организацији Цркве (оснивао је епархије). У својој личности је објединио просветитеља, духовника, државника и учитеља.

На празник Успења Пресвете Богородице, 15. августа 1219. године, у Nikeји патријарх Манојло Сарантен, уз сагласност цара Теодора I Ласкариса хротонисао је Саву за првог српског архиепископа. Од тада је Српска православна црква аутокефална, и српски архиепископи могу да примају посвећење од сабора својих епископа. Исте године, на сабору у манастиру Жичи који је постао седиште самосталне Српске цркве, Сава је од својих најбољих ученика изабрао и посветио неколико епископа и разаслао их у епархије широм земље. У Србији је подигао многе цркве и манастире. Писао је законе, књижевна дела. Својом јаком личношћу утицао је на сређивање и снажење Србије.

Умро је у Трнову у Бугарској 12. јануара 1236. године приликом повратка са свог другог поклоничког путовања у Свету земљу. Његов синовац, краљ Владислав је 1237. године, уз највише црквено-државне почести пренео његове мошти у своју задужбину-манастир Милешево.

Присуство његових светих моштију имало је за сваког Србина изузетан духовни, али и политички значај, а нарочито у време турског ропства. Ни једна личност код Срба није толико уткана у свест и биће народа као личност Светога Саве. Пример за то су устаници у Банату са краја XVI века, на челу са вршачким владиком Теодором. На устаничком барјаку била је извезена икона Светог Саве. Срби су устали против тираније турских власти, али је убрзо уследила одмазда. Синан-паша је његове мошти, из манастира Милешево, подигао и спалио на Врачару у Београду 1594. године.

У знак великог поштовања свог светитеља, Срби не само у српским земљама, него и широм света подизали су и подижу многе свете храмове. Празник Светог Саве-Савиндан обележава се 27. јануара сваке године, као школска слава у свим школама у Републици Србији.

Српски народ и Православна црква одлучили су да у знак захвалности, подигну величанствени Спомен-храм посвећен Светом Сави управо на месту на коме су спаљене његове свете мошти.

Изградња Спомен-храма, према пројекту архитекте Богдана Несторовића и Александра Дерока, започета је 1935. године и до сада је у више наврата била прекидана и поново настављана. Тако је немачким нападом Краљевине Југославије у Другом светском рату и бомбардовањем Београда 1941. године, његова изградња први пут прекинута и настављена тек после 44 године, односно 1985. године. Радови на Храму поново су прекинати 1992. године, а са новим почетком изградње кренуло се после осам година, односно 2000. године.

Завршетак изградње Спомен-храма Светог Саве представља пројекат од јавног интереса од највеће важности. Овај Спомен-храм, иако радови на унутрашњем уређењу још трају, већ представља симбол српског православља, духовности и објекат је од историјске и културне вредности који репрезентује традиције и идентитет српског народа. Истовремено, завршетак његове изградње, у складу је са одређењем друштва да се врши духовна и културна обнова баштине српског народа.

Храм Светог Саве је по запремини простора највећа православна црква на свету а по укупној површини основе од 3.500 квадратних метара друга по величини на свету, одмах после руског Храма Христа спаситеља у Москви.

Храм је грађен у тзв. српско-византијском стилу, са четири звоника постављених на висини од 44 метра, изнад којих се налази велика централна купола висока 70 метара на чијем врху се издиже велики позлаћени крст тежак 4.000 килограма и висок 12 метара.

Висина храма са крстом износи 82 метара, тако да Спомен-храм Светог Саве на Врачарском платоу који се налази на надморској висини од 134 метара, доминира на подручју већег дела града Београда. Храм може да прими 10.000 верника истовремено.

Са циљем да се допринесе окончању унутрашњег техничко-технолошког опремања Спомен-храма Светог Саве и да се за те намене обезбеди значајнији део средстава Министарство правде - Управа за сарадњу с црквама и верским заједницама, доставило је иницијативу, а на предлог Светог архијерејског синода Српске православне цркве, да се у 2021. години врши издавање доплатне поштанске марке „Изградња Спомен-храма Светог Саве”. Издавање ове доплатне поштанске марке је постало традиционално с обзиром да се примењује од 1936. године.

Предлаже се да се доплатна поштанска марка за наведене потребе издаје у периоду од 11. октобра до 11. децембра 2021. године у тиражу од укупно 7.600.000 комада тако да би се при вредности марке од 10 динара и продаје целокупног тиража, могао остварити бруто приход од 76.000.000 динара.

На Програм коришћења средстава који доноси корисник средстава, сагласност даје Влада.

III. РЕШЕЊА КОЈА СЕ ПРЕДЛАЖУ УРЕДБОМ

У члану 1. Уредбе предвиђено је да се плаћа доплатна поштанска марка „Изградња Спомен-храма Светог Саве” у периоду од 11. октобра до 11. децембра 2021. године у тиражу од 7.600.000 комада, у апоену у висини од 33,3% од износа номиналне вредности поштанске марке за писма тежине до 20 грама (која износи 30 динара), односно 10 динара.

У члану 2. Уредбе предвиђено је да средства од продате доплатне поштанске марке ЈП „Пошта Србије” уплаћују седмодневно на рачун прописан за уплату средстава остварених продајом доплатне поштанске марке „Изградња Спомен-храма Светог Саве”.

Средства по основу продате доплатне поштанске марке намењују се Светом архијерејском синоду Српске православне цркве за финансирање унутрашњег техничко-технолошког опремања Спомен-храма Светог Саве.

Остварена средства по основу продате доплатне поштанске марке користиће се према програму који доноси корисник тих средстава, на који сагласност даје Влада.

У члану 3. Уредбе предвиђено је да се начин издавања доплатне поштанске марке регулише уговором између корисника доплатне поштанске марке и предузећа које обавља послове продаје доплатне поштанске марке у складу са законом.

У члану 4. Уредбе предвиђено је ступање на снагу ове уредбе.

IV. РАЗЛОЗИ ЗА СТУПАЊЕ НА СНАГУ УРЕДБЕ У РОКУ КРАЋЕМ ОД ОСАМ ДАНА

Предлаже се да се ова уредба донесе у року краћем од осам дана из разлога што је неопходно да се предузму одговарајуће претходне активности, односно штампање и дистрибуција предметне доплатне поштанске марке, како би се обезбедило да реализација, односно издавања исте отпочне у року предвиђеном овом уредбом.

V. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УРЕДБЕ

Средства за спровођење ове уредбе у висини од 76.000.000 динара планирана су Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, бр. 149/20 и 40/21) у оквиру Раздела 23 - Министарство правде, Глава 23.4 - Управа за сарадњу с црквама и верским заједницама, Програм 1901 - Сарадња државе са црквама и верским заједницама, Функција 840 - Верске и остале услуге заједнице, Програмска активност 0006 - Подршка за градњу и обнову верских објеката, Економска класификација 481 - Дотације невладиним организацијама.